

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIH-272/13-H

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola a mateřská škola, Častolovice
Sídlo:	517 50 Častolovice, Komenského 209
IČ:	70 188 874
Identifikátor:	600 097 439
Právní forma:	Příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Bc. Alena Bačíková, ředitelka školy
Zřizovatel:	Městys Častolovice
Termín inspekční činnosti:	8., 9. a 11. duben 2013

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní a mateřskou školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále školský zákon), zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Inspekční činnost vykonaná podle ustanovení § 174 odst. 5 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, vykonávaná na základě podnětů ze dne 27. ledna 2013 a 25. března 2013.

Posuzováno bylo období školních let 2010/2011, 2011/2012 a 2012/2013 do data inspekční činnosti.

Aktuální stav školy

Právní subjekt (dále škola) je tvořen mateřskou školou (dále MŠ), základní školou (dále ZŠ), školní družinou (dále ŠD) a školní jídelnou (dále ŠJ). V době inspekce navštěvovalo MŠ 80 dětí (kapacita 81 dětí), ZŠ 246 žáků (kapacita 330 žáků), ŠD 50 žáků (kapacita 50 žáků). ŠJ má kapacitu 384 stravovaných osob. Vzdělávání a školské služby se uskutečňují ve dvou pracovištích. ZŠ, ŠD a ŠJ jsou umístěny ve školní budově nedaleko centra obce v blízkosti tělocvičny TJ Sokol a hřiště, MŠ sídlí v objektu propojeném s budovou ZŠ obklopeném

zahradou s navazujícím veřejným hřištěm. Ve školním areálu je vybudované venkovní dopravní hřiště. Škola umožňuje bezbariérový přístup imobilním osobám. Navštěvují ji děti a žáci z Městysu Častolovice i okolních obcí, do 6. ročníku nastupují i žáci ze dvou neúplných škol z obcí Čestice a Olešnice. ZŠ je naplněna ze 75 %, kapacita MŠ je využita z 99 %, kapacita ŠD je využita plně.

Plně organizovaná ZŠ zajišťuje základní vzdělávání žákům 1. až 9. ročníku. Ve školním roce 2012/2013 byla organizována jako jedenáctitřídní. Výuka probíhala podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále ŠVP ZV). Vyučování zajišťovalo 19 učitelů (18,80 přepočtených úvazků).

Činnosti dvou oddělení ŠD jsou organizovány podle školního vzdělávacího programu pro školní družinu (dále ŠVP ŠD). ŠD je v činnosti v době od 6:00 do 7:30 hodin a od 11:25 do 15:30 hodin, v pondělí a ve středu do 16:30 hodin. Zájmové vzdělávání je zpoplatněno, ranní provoz i odpolední činnosti zajišťují 3 vychovatelky na 1,6 přepočtených úvazků.

MŠ je organizována jako trojtřídní. Jedna třída je pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, ostatní dvě třídy jsou věkově smíšené. MŠ navštěvují čtyři děti s odkladem školní docházky. Ředitelka školy určila měsíční výši úplaty za předškolní vzdělávání na 300 Kč. Vedení MŠ po dohodě s rodiči stanovilo provoz od 6:15 do 16:00 hodin. Šest pedagogických pracovníků splňuje předepsanou odbornou kvalifikaci. Platným učebním dokumentem je školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále ŠVP PV), který vydala ředitelka školy. Mimořádná pozornost je věnována environmentální výchově, což dokazuje motto ŠVP PV „Láska k člověku vychází z lásky k přírodě.“ Talent dětí je rozvíjen v zájmových činnostech (angličtina, sborový zpěv a plavání). Všechny tyto nadstandardní činnosti nabízí škola za finanční úhradu, výuka anglického jazyka stojí 1400 Kč ročně, kroužek sborového zpěvu 460 Kč ročně a plavecký výcvik 1200 Kč. Jiný zájmový kroužek bez finanční účasti rodičů není dětem nabízen.

Poslední inspekční činnost sledující průběh a výsledky vzdělávání se uskutečnila v roce 2009. Od té doby došlo k několika změnám, bylo zrekonstruováno sociální zařízení a pokračovalo se ve zkvalitňování vybavení školy (nové zařízení PC učebny, instalace dvou interaktivních tabulí), v roce 2013 byla provedena úprava šatních prostor (šatní skříňky). Část vybavení byla hrazena z projektů ESF EU - peníze školám, sponzorského daru i z prostředků zřizovatele. Ve školním roce 2012/2013 došlo ke změně ve vedení ZŠ. Ředitelka školy a obě její zástupkyně ve spolupráci se zřizovatelem postupně zlepšují podmínky pro vzdělávání dětí a žáků.

Škola informuje o své činnosti způsobem umožňujícím dálkový přístup prostřednictvím internetových stránek www.zs-castolovice.cz.

Mateřská škola

Hodnocení hlavních výsledků předškolního vzdělávání ve vztahu k ŠVP PV

ŠVP PV s motivačním názvem „Na světě je přece krásně“ je v souladu se zásadami pro jeho zpracování uvedenými v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání čj. 32 405/2004-22. Dokument byl zaktualizován v průběhu inspekce. Třídní vzdělávací programy vycházejí z ŠVP PV a tvoří základ pro předškolní vzdělávání. Hospitované činnosti byly odborně vedené a ze strany učitelek promyšleně připravené. V dostatečné míře byly uplatňovány odpovídající metody a formy práce s přihlédnutím k individuálním potřebám a možnostem dětí. Předškolní vzdělávání vycházelo z integrovaných celků, bylo námětově

provázané. V průběhu školního roku učitelky zařazují do vzdělávacího programu další rozšiřující vzdělávací aktivity (výlety, exkurze, besedy apod.).

Při vzdělávání byly využívány především metody a formy práce založené na aktuálních prožitcích dětí a jejich zkušenostech. V předškolním vzdělávání se přirozeně střídaly spontánní a řízené aktivity. Učitelky využívaly vhodnou motivaci, povzbuzovaly děti pozitivním hodnocením, které vedlo i k seberealizaci dětí. Podporovaly jejich individuální zájmy a rozvíjely vzdělávací kompetence. Pracovaly s nimi především individuálně nebo v malých skupinách. Děti si mohly podle svých potřeb volit volně dostupné hračky nebo využívat možnosti výběru z pestré nabídky připravených didaktických pomůcek. Byly činnostmi zaujaty, uměly si velmi dobře rozehrávat zvolené herní situace. **Pohybovým aktivitám** se učitelky věnují, realizovaly je nápaditým způsobem. Děti projevovaly uspokojení z pohybu a adekvátně reagovaly na pokyny učitelek. Pitný režim je dodržen. Jemnou motoriku učitelky systematicky rozvíjely u všech dětí.

Děti měly dostatečný prostor ke slovnímu vyjádření, docházelo k cílenému rozvoji jejich řečových schopností a jazykových dovedností. U dětí byly sledovány velmi dobré komunikační dovednosti. Byly schopné vyprávět krátký příběh, porozumět slyšenému, popsat své zážitky, vyjadřovaly se samostatně. Předčtenářské dovednosti dětí jsou podporovány a cíleně rozvíjeny i v rámci pravidelného čtení před spaním a v průběhu dne. Učitelky podporují u dětí rozvoj slovní zásoby, správnou výslovnost, kultivovaný řečový projev. Tyto dovednosti jsou podporovány i prostřednictvím jiných aktivit (např. divadelní představení, tvořivá dramatika), které napomáhají dětem srozumitelně vyjádřit své myšlenky a názory, aktivně hledat řešení a odpovědi na problémové otázky. Škola rozvíjí předčtenářskou gramotnost i ve spolupráci s rodiči dětí, organizuje pro ně pravidelný prodej dětských knih. Některé děti se samostatně podepisovaly na výkresy. Celkem dobře se orientovaly v prostoru a čase, uměly pojmenovat geometrické tvary. V MŠ je podporována výuka cizího jazyka a rozvoj informační gramotnosti.

Vzdělávání předškolních dětí navazuje na výchovu v rodině a směřuje k vytváření elementárních základů klíčových kompetencí důležitých pro další vzdělávání dítěte. Projevy dětí ve všech vzdělávacích oblastech s přihlédnutím k jejich věku jsou na požadované úrovni. U dětí se projevovala schopnost spolupracovat, domlouvat se, aktivně řešit problémové situace. Děti dodržovaly předem domluvená pravidla, podílely se na utváření zdravého i bezpečného prostředí. **Sociální gramotnost** u dětí je podporována. Jejich tvořivé zacházení s hračkami, pomůckami a výtvarným materiálem svědčilo o systematické práci pedagogického vedení. Svoji představivost a fantazii uplatňovaly děti v kreativních činnostech, především v konstruktivních, výtvarně zaměřených aktivitách a při námětových hrách. Mimořádná pozornost je věnována vzdělávací oblasti **Dítě a svět**, ve které děti získávají elementární poznatky o světě přírody, o lidech a prostředí, ve kterém žijí prostřednictvím projektu s názvem „Rok v zámeckém parku“. Děti pravidelně docházejí do zámeckého parku a obory, do bažantnice, kde pozorují zvířata a změny v přírodě. V MŠ se děti učí tříditi odpad. Seznamují se s prací některých profesí (policistů a hasičů) apod.

Učitelky vedou přehled o individuálním rozvoji dětí, pravidelně zaznamenávají jejich vývojové pokroky. Hodnotí účinnost přijatého vzdělávacího programu, provádějí týdenní evaluační činnost a získané poznatky zaznamenávají do hodnotících listů. Jedná se o funkční materiály, které jim pomáhají při odstraňování zjištěných nedostatků ve vývoji dětí. Pro děti s odloženou školní docházkou učitelky vypracovávají individuální plány na základě doporučení z vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně (dále PPP). Diagnostické záznamy slouží jako podklad k dalšímu plánování a k vyvozování závěrů pro další práci.

V průběhu inspekčních hospitací učitelky děti průběžně hodnotily. Slovní vyjadřování učitelek k činnostem dětí bylo povzbuzující a směřovalo k jednotlivcům. Nejen vedení pedagogických záznamů o dětech, ale i forma zpracování hodnocení školy vypovídají o erudovanosti zástupkyně ředitelky školy a učitelek v procesu evaluace předškolního vzdělávání. Mateřská škola sleduje výsledky vzdělávání dětí na požadované úrovni.

Spolupráce školy s partnery je na standardní úrovni a podporuje naplňování vzdělávacích cílů školy. Při mateřské škole vzniklo Sdružení rodičů a přátel dětí školy. Učitelky plánují akce pro děti (vánoční posezení, oslavy Dne matek, rozloučení s dětmi, které odcházejí do ZŠ). Vedení školy nabízí rodičům možnost vyjádřit se k činnosti školy prostřednictvím dotazníku pro rodiče. Z výsledků dotazníkové akce vyplynulo, že jsou rodiče většinou s MŠ spokojeni. Partnerství se ZŠ vychází ze vzájemných návštěv a spoluúčasti při společných programech (návštěvy divadelních představení, stravování dětí). Tyto akce dětem přibližují odlišnosti školního prostředí a rovněž podporují vytváření nových přátelských vztahů mezi dětmi a pedagogickým personálem. Spolupráci se zřizovatelem hodnotila zástupkyně ředitelky školy jako velmi vstřícnou. MŠ zve zástupce městyse na zahájení školního roku a na rozloučení s předškoláky a děti se naopak zúčastňují některých kulturních akcí pořádaných městysem (4 x ročně vystoupení s pásmem písní a básní na vítání občánků, zlatých a diamantových svatbách, zhotovují přání pro starší obyvatele Častolovic).

Hodnocení předpokladů MŠ podle požadavků školského zákona

K předškolnímu vzdělávání jsou **přijímány děti** na základě kritérií, která odpovídají požadavku školského zákona o přednostním přijetí dětí v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. Pro školní rok 2012/2013 nebylo vyhověno 18 žádostem o přijetí dětí do MŠ. Zvýšení kapacity školy však není vzhledem k prostorovým podmínkám možné. **Zástupkyně ředitelky školy** splňuje všechny předpoklady pro výkon své funkce. V oblasti předškolního vzdělávání má 35 let pedagogické praxe, z toho 16 let v řídicí funkci. Z hodnocení školní dokumentace je zřejmé, že je řádně vedena, odstranitelné nedostatky byly opraveny v průběhu inspekce (školní řád, kritéria pro přijetí dětí, pracovní náplň zástupkyně ředitelky školy). Vedení pracovního kolektivu probíhá na základě konkrétně vymezených pracovních činností, stanovených pravidel a povinností. Výsledkem je plynulý organizační chod MŠ a příjemné sociální klima pro děti i zaměstnance. Informační systém je funkční. Pedagogické rady svolává zástupkyně ředitelky školy pravidelně. Ze zápisů vyplývá, že řeší především organizaci akcí školy, není zde zaznamenáno projednávání výsledků vzdělávání a změn ve ŠVP PV. Z předložené dokumentace je rovněž zřejmé, že zástupkyně ředitelky školy provádí kontrolní a hospitační činnost. Stálý přehled o činnosti všech pracovníků si udržuje prostřednictvím krátkých orientačních kontrol. Hospitační činnost vykonává 1x ročně u všech pedagogických pracovníků školy. Dokument „Vlastní hodnocení školy“ objektivně postihuje problematiku školy. Závěry jsou reálně stanovené, vedou k přijímání vhodných změn tím následně i k dalšímu rozvoji MŠ.

Všechny **pedagogické pracovnice** jsou odborně kvalifikované pro předškolní vzdělávání. Vedení školy umožňuje další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP). Ve sledovaném období zástupkyně ředitelky školy navštěvovala semináře orientované na školský management, učitelky se zaměřovaly na speciální pedagogiku, pedagogickou diagnostiku, komunikaci, rozvoj estetických a pohybových činností, environmentální výchovu a na uplatňování efektivních metod a forem práce v oblasti rozvoje matematické gramotnosti u dětí. Poznatky získané na seminářích se projeví v průběhu inspekčních hospitací v tvořivém přístupu učitelek při vzdělávání dětí. Současné i bývalé vedení právního subjektu

podporuje DVPP dle plánu, potřeb a návrhu jednotlivých pedagogických pracovníků a umožňuje jim dle provozních možností čerpání volna k samostudiu.

V minulých letech došlo k výrazné modernizaci MŠ, zejména ve **vybavení tříd** nábytkem. Byly pořízeny nové židličky a pracovní stoly, vytvořeny pracovní koutky pro námětové hry dětí. Prostředí MŠ je velmi vkusně upravené, výzdoba navazuje na aktuální tematický blok a motivuje děti k účasti ve vzdělávacích aktivitách. Děti mohou využívat různorodou nabídku hraček, knih a dalšího vybavení pro rozvoj tvořivosti. Dostatečně velké prostory obou tříd umožňují učitelkám rozvíjet tělesnou a pohybovou zdatnost u dětí. Vybavení tříd učebními pomůckami, konstruktivními, didaktickými a společenskými hrami, dětskou literaturou a výtvarným materiálem je promyšleně doplňované a je podnětné. Škola má též postačující výběr kreativních technických hraček, didaktických pomůcek (pracovní listy, stolní hry, publikace atd.). MŠ má nově zakoupenou interaktivní tabuli, která ještě nebyla v době inspekce zprovozněna.

Školní zahrada je rozlehlá, současné vybavení je nedostatečné, proto učitelky využívají pro pobyt dětí venku i veřejné dětské hřiště, které bylo vybudované na pozemku bývalé školní zahrady. Škola má bezbariérový přístup, ve sledovaném období zatím žádný z rodičů o přijetí dítěte se zdravotním postižením nepožádal.

Vedení MŠ pečuje o **bezpečnost** dětí v souladu s právními předpisy. Problematika bezpečnosti a ochrany zdraví dětí je podrobně rozpracována v dokumentaci školy. Poučení dětí o bezpečnosti je zaznamenáváno do třídních knih. Při inspekční prohlídce školy nebyly zjištěny žádné zásadní nedostatky a rizika ohrožující bezpečnost a zdraví dětí. Sklad s čisticími prostředky byl v době inspekce zajištěn před vstupem dětí. Kniha úrazů je vedena v souladu s platnou vyhláškou. Ve sledovaném období byly v mateřské škole dva registrované úrazy.

Základní škola

Hodnocení hlavních výsledků základního vzdělávání ve vztahu k ŠVP ZV

Informace o vzdělávací nabídce ZŠ jsou uvedeny na webových stránkách. Zřizovatel vyhledává termín zápisu žáků k základnímu vzdělávání a ředitelka školy ho zveřejňuje způsoby dostupnými široké veřejnosti. Při přijímání dětí ke vzdělávání postupuje ředitelka školy podle platných zákonných ustanovení a o přijetí vydává rozhodnutí. Přijímány jsou všechny děti, které splňují stanovené podmínky. Pro školní rok 2013/2014 bylo do 1. ročníku zapsáno 39 žáků, zákonní zástupci čtyř dětí požádali o odklad povinné školní docházky. Vzhledem k úzké spolupráci ZŠ s MŠ při společných akcích je přechod dětí do 1. třídy přirozený a bezproblémový. Žáci ZŠ jsou evidováni ve školní matrice, kde jsou uvedeny požadované údaje. Jejich aktualizaci v průběhu školního roku provádějí pověřeni pedagogové. ZŠ umožňuje všem žákům rovný přístup k základnímu vzdělávání.

Služby **školního poradenství** zabezpečuje od školního roku 2012/2013 nově ustanovená kvalifikovaná výchovná poradkyně za součinnosti pedagogických pracovníků a zákonných zástupců žáků. Práce výchovné poradkyně je plánovaná, čtvrtletně vyhodnocovaná. Žáci, kteří končí povinnou školní docházku a rozhodují se o dalším vzdělávání, i jejich rodiče mají možnost se s ní radit. Výchovná poradkyně je jim nápomocna i při řešení administrativy s tím spojené. Její činnost je dále zaměřena na koordinaci péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), kterých škola evidovala v době inspekce 41. Reedukační nápravu

v době inspekce zajišťovaly dyslektické asistentky u 32 žáků s diagnostikovanými poruchami učení, ostatním (převážně z 2. stupně) byly nabízeny pravidelné konzultace.

Výchovná poradkyně vede veškerou dokumentaci žáků se SVP, na základě doporučení pracovníků pedagogicko-psychologické poradny (dále PPP) vypracovává individuální vzdělávací plány (dále IVP). Bylo zjištěno, že v jednom případě škola postupovala při hodnocení vzdělávání podle postupů uvedených v IVP, s kterým zákonní zástupci nesouhlasili a nepodepsali ho. Rovněž kontrolované IVP žáků (vzorek z minulých let i nové IVP) neobsahovaly všechny formální náležitosti dané právním předpisem. Výchovná poradkyně přijala ve spolupráci s vedením školy opatření k napravení tohoto stavu.

Ve čtyřech třídách byl v době inspekce překročen povolený počet pěti integrovaných žáků se SVP. Tuto situaci není možno organizačně vyřešit (jedna škola v obci), proto více početné třídy jsou na část výuky děleny do dvou skupin. Škola spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními, kromě PPP jednalo vedení školy, výchovná poradkyně a rodiče i s odbornými pracovníky speciálně pedagogického centra (dále SPC) a byl dohodnut další spolupráce se zainteresovanými stranami. Nově tvořený systém práce výchovného poradenství je ředitelkou školy podporován. Zatím se nepodařilo zapojit do účinné formy spolupráce všechny pedagogy. Pro vzdělávání žáků se SVP jsou vytvořeny standardní podmínky, realizace péče však vykazovala v době inspekce výše uvedené nedostatky.

Ve škole je vytvořený **systém prevence rizikových jevů**. Velký podíl na jeho realizaci má metodická prevence, která je zkušená a touto prací se zabývá již několik let. Svoje cíle, jejich odůvodnění a vlastní program na školní rok 2012/2013 uvedla v dokumentu Minimální preventivní program (dále MPP). Při výskytu nevhodného chování žáků situaci řeší třídní učitelé, při závažnějších případech je svolávána výchovná komise, z jejichž jednání jsou pořizovány písemné záznamy. Její členové řeší aktuální problém a následně informují zákonné zástupce, případně je zvou ke spolupráci.

Žáci mohou prostřednictvím schránky důvěry a zástupců ve školním parlamentu sdělovat vedení školy své problémy i otázky. Třídní učitelky dvou tříd v současné době řeší ve spolupráci s vedením školy a pracovníky PPP negativní projevy žáků v třídních kolektivech. Vzdělávání v oblasti předcházení rizikovým jevům škola nabízí formou přednášek i pro rodiče, kteří této nabídce využívají. S nástupem nového vedení školy dochází k určité změně v postupech při řešení výchovných problémů žáků a systém spolupráce pedagogů ještě není zcela stabilizován.

Organizaci vzdělávání stanovila ředitelka školy a seznámila s ní pedagogy na úvodní pedagogické radě ve školním roce 2012/2013. Škola naplňuje učební plán, který vychází ze ŠVP ZV, který byl zpracován podle Rámcového vzdělávacího programu základního vzdělávání (dále RVP ZV) s účinností od 1. 9. 2007. Celková časová dotace hodin jednotlivých předmětů na obou stupních je v souladu s platným RVP ZV. Formální nedostatek byl zjištěn v uvedení disponibilní časové dotace (na 1. stupni 9 místo 14 hodin) a na 2. stupni 18 hodin místo 24 hodin), ředitelka školy přijala v průběhu inspekce opatření a učební plán aktualizovala. Standardy ZV pro český jazyk, anglický jazyk a matematiku v 5. a 9. ročníku byly na základě pokynu MŠMT připojeny jako příloha ŠVP ZV. Rovněž byly upraveny identifikační údaje tak, aby souhlasily s aktuálním stavem personálního obsazení vedení školy.

Škola zajišťuje výuku povinných vyučovacích předmětů, učitelé mají zpracované tematické plány s rozpisy učiva a po formální i obsahové stránce přispívají k rozvoji klíčových kompetencí žáků ve všech sledovaných předmětech. Volitelné předměty (seminář z informatiky, etická výchova, konverzace v anglickém jazyce) jsou zpracovány formou příloh k ŠVP ZV a učí se v rámci disponibilní časové dotace od sedmého ročníku v celkovém

